

El catanyol

VÍCTOR ALEXANDRE

Hi ha veus que diuen que la llengua catalana dels mitjans de comunicació ha de ser d'un nivell molt «de planta baixa», molt planer, tan planer que el lector, l'oient o el telespectador gairebé no s'adonin que la llengua en què els parlen és català. Així s'arriba a més gent, diuen. Està bé. No he sentit dir-ho mai de cap altra llengua, això, però està bé. De fet, aquest és un sistema tan brillant per a captar nous parlants que m'estranya que cap escola d'idiomes no hi hagi pensat. Imaginem-nos-ho per un moment: «Llegeixi rus com si no fos rus», «aprenGUI anglès com si fos francès», «parli espanyol com si parlés català».

Jo, arribat el cas, em preguntaria quina mena de rus deu ser, si en llegir-ho no sembla que ho sigui; quina mena d'anglès es pot aprendre, si sona com francès; quin nivell d'espanyol es pot tenir, utilitzant els sinònims més propers al català. Potser sóc un capsigrany, però no hi veig el què, francament. No entenc com es pot escriure o parlar en català sense que sembli català. Significa això que dir «vivenda» en comptes de *habitatge* enriqueix la llengua catalana? ¿Vol dir això que la llengua anglesa seria més rica si els anglesos, en lloc de *spoon*, diguessin *cullera* o, en lloc de *street*, diguessin *carrer*? Hi ha algun problema amb la paraula *spoon*? ¿Fa mal a l'orella, potser, la paraula *street*? És clar que no. Cada llengua té la seva manera de dir les coses, i els manlleus només tenen raó de ser quan

són necessaris. Les úniques paraules que veritablement té sentit de manllevar d'altres idiomes són aquelles que expressen un concepte que no té cap terme en la nostra llengua. És legítim, per exemple, dir *remake* per a referir-se a la nova versió d'una pel·lícula antiga, però és absurd de dir «escaparat» podent-ne dir *aparador*.

Sembla, però, que aquesta curiosa teoria sobre l'enriquiment lingüístic afecti només el català. Les altres llengües n'estan exemptes. Per això, mentre Televisió de Catalunya i *El Periódico* eradiquen *habitatge* i institucionalitzen «vivenda», Televisió Espanyola i *La Vanguardia* no eradiquen *vivienda* ni institucionalitzen «habitaje». La idea és que com més castellanismes diguem més universals serem. O, dit d'una altra manera, la nostra universalitat està en perill quan ens esmercem a parlar bé el català. D'aquí que els catanyolistes –que rima amb espanyolistes– no demanin mai una llengua castellana de «planta baixa» per a facilitar les coses als nouvinguts o, posats a fer, una peruanització del castellà com a deferència envers els peruans que viuen entre nosaltres. Els catanyolistes necessiten l'espanyolització del català per a emmascarar tot allò que ignoren d'aquesta llengua. Ja sabem que la ignorància cofoia és incapaç de progressar. La ignorància traça una ratlla justament allà on arriba el seu nivell i menysprea tot allò que el supera. ♦

**Els primers guies turístics de
Roma que parlen català**

RomaQui

www.romaqui.com

Visites guiades per a grups
Visites guiades per a individuals
Visites guiades per les escoles catalanes

Descobreix Roma en català!
romaquicat@romaqui.com

